

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра педагогіки та психології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор

З науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

" 01 "

09

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОДФ. 01 ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

для студентів

спеціальності	012 Дошкільна освіта
освітнього рівня	першого бакалаврського
освітньої програми	012.00.01 Дошкільна освіта

Київ – 2021 рік

Розробник:

Карнаухова А. В., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол № 11 від 4 вересня 2019 року

Завідувач кафедри Г.І.Іванюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищого освіти 012.00.01. Дошкільна освіта

___ вересня 2019 р.

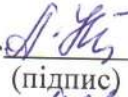
Гарант освітньої програми (Половіна О. А.)

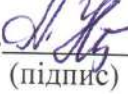
Робочу програму перевірено

_____.2019 р.

Заступник директора М. А. Машовець

Пролонговано:

на 20 20/20 24 н.р. (Жакенюк), «24» 08 2020р., протокол № 11
(підпис) (ПІБ)

на 20 21/20 22 н.р. (Жакенюк), «01» 09 2021р., протокол № 11
(підпис) (ПІБ)

на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20___р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____), «___» _____ 20___р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120			
Курс	3 (1) скорочена програма підготовки			
Семестр	5		5	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4		4	
Обсяг кредитів	4		4	
Обсяг годин, в тому числі:	120		120	
Аудиторні	56		16	
Модульний контроль	8		-	
Семестровий контроль	30		30	
Самостійна робота	26		74	
Форма семестрового контролю	Екзамен		Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає у оволодінні студентами компетентностей щодо концептуальних засад інклюзивної освіти, системи управління інклюзивною освітою, особливостей психофізичного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, основних принципів та організації освітнього процесу в ЗДО та ЗСО в умовах інклюзивної освіти.

Основні завдання дисципліни:

- Засвоєння змісту основних принципів та цінностей інклюзивної освіти;
- Оволодіння знаннями щодо міжнародного та національного законодавства у сфері інклюзивної освіти, зарубіжного досвіду;
- Формування компетентностей у сфері інклюзивної освіти;
- Засвоєння основних понять і вимог деонтології інклюзивної освіти;
- Засвоєння основних принципів та організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти;
- Оволодіння основними методами інклюзивного навчання у закладах освіти;
- Формування професійних знань та умінь щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Робочу навчальну програму розроблено на основі програми навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» (розробник Порошенко М.А.).

Зміст викладання дисципліни **«Інклюзивна освіта»** передбачають формування у студентів таких компетентностей:

- Знання і розуміння предметної галузі та професій; знання основних теорій, концепцій, що складають наукову картину світу; формування наукового світогляду, умінь відстоювати власні стратегії професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі;

- Здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з особливими освітніми потребами відповідно до чинного законодавства України;

- Уміння знаходити, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел; застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для розгляду конкретних питань з організації та впровадження інклюзивного навчання, вирішення фахових завдань у професійно-педагогічній діяльності;

- Уміння працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому просторі; уміння демонструвати емоційний інтелект у професійних ситуаціях;

- Здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до вирішення професійних завдань в інклюзивному освітньому середовищі;

- Здатність виявляти та вирішувати проблеми професійно-педагогічної діяльності; знання основних методів наукового пошуку; уміння узагальнювати, оформлювати та презентувати результати наукової діяльності щодо удосконалення процесу інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами;

- Уміння самостійно навчатися; здатність до розвитку особистісного потенціалу, самореалізації, професійного лідерства та досягнення успіху;

- Уміння планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати власну професійну діяльність і діяльність колег, уміння швидко реагувати під час вирішення ситуативних проблем з урахування нових умов та обставин для прийняття рішень.

Фахові:

- Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їх можливостей (інклюзивна освіта) – ФК10.

Програмові результати навчання:

- Планувати освітню роботу з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього, дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності – ПРН6;

- Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей (психологів, соціальних педагогів, логопедів, лікарів, фізичних реабілітологів тощо), батьків для реалізації завдань всебічного розвитку дітей – ПРН9;

- Володіти технологіями дошкільної інклюзивної освіти; організовувати групове й індивідуальне навчання і виховання дітей з особливими потребами – ПРН14.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Аудиторна:					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Нормативно-правові основи курсу та управління інклюзивною освітою							
Тема 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи	6	2	2				2
Тема 2. Зміст забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві	6	2	2				2
Тема 3. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти	6	2	2				2
Тема 4. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	8				8
Змістовий модуль 2. Державно-громадське управління інклюзивною освітою							
Тема 1. Управління інклюзивною освітою	6	2	2				2
Тема 2. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	14	4	4				4
Змістовий модуль 3. Дитина з особливими освітніми потребами							
Тема 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП	8	2	4				2
Тема 2. Індивідуальний підхід та етапи соціалізації дітей з ООП	8	2	4				2
Модульний контроль	2						
Разом	18	4	8				4
Змістовий модуль 4. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти							
Тема 1. Дизайн інклюзивного освітнього середовища	6	2	2				2
Тема 2. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами	6	2	2				2
Тема 3. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами	6	2	2				2
Тема 4. Навчання в інклюзивному освітньому середовищі	6	2	2				2

Тема 5. Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	32	10	10				10
Семестровий контроль	30						
Усього	120	26	30				26

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					самостійна
		Аудиторна:					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Нормативно-правові основи курсу та управління інклюзивною освітою							
Тема 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи	6	2					4
Тема 2. Зміст забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві	6						6
Тема 3. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти	6						6
Тема 4. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	6		2				4
Разом	24	2	2				20
Змістовий модуль 2. Державно-громадське управління інклюзивною освітою							
Тема 1. Управління інклюзивною освітою	6						6
Тема 2. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	8		2				6
Разом	14		2				12
Змістовий модуль 3. Дитина з особливими освітніми потребами							
Тема 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП	8	2					6
Тема 2. Індивідуальний підхід та етапи соціалізації дітей з ООП	8		2				6
Разом	16	2	2				12
Змістовий модуль 4. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти							
Тема 1. Дизайн інклюзивного освітнього середовища	6						6
Тема 2. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами	8	2					6

Тема 3. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами	8		2				6
Тема 4. Навчання в інклюзивному освітньому середовищі	8		2				6
Тема 5. Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі	6						6
Разом	36	2	4				30
Семестровий контроль	30						
Усього	120	6	10				74

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нормативно-правові основи курсу та управління інклюзивною освітою

Лекція 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи (2 год.).

Сутність і зміст поняття «інклюзивна освіта». Поняття «особливі освітні потреби». Особи з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти. Завдання та принципи інклюзивної освіти. Переваги інклюзивної освіти. Категорії осіб з особливими освітніми потребами відповідно до класифікації ЮНЕСКО. Дослідження у сфері інклюзивної освіти.

Основні поняття теми: інклюзивна освіта, особливі освітні потреби, завдання, принципи.

Основна література: 1, 5, 10.

Додаткова література: 1, 2.

Лекція 2. Зміст забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві (2 год.).

Міжнародні документи ООН у сфері інклюзивної освіти: Загальна Декларація прав людини (1948), Концепція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (1960), Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966), Концепція про права дитини (1989), Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (2006). Декларації міжнародних Форумів у сфері освіти: Всесвітня декларація про освіту для всіх (1990), Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у галузі освіти осіб з особливими освітніми потребами (1994). Дакарські рамки дій. Освіта для всіх: Інчхонська декларація. Освіта – 2030: забезпечення загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти та навчання протягом усього життя (2015).

Основні поняття теми: міжнародні документи, Саламанська декларація, Інчхонська декларація

Основна література: 7, 8, 10.

Додаткова література: 2, 3.

Лекція 3. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти (2 год.).

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту. Укази Президента України у сфері інклюзивної освіти. Основні положення Постанов Кабінету Міністрів України, що регламентують надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами. Накази Міністерства освіти і науки України щодо організації інклюзивного навчання.

Основні поняття теми: Конституція України, Закон України про освіту, Постанови Кабінету Міністрів України, Накази Міністерства освіти і науки України.

Основна література: 7, 8, 10.

Додаткова література: 2, 3.

Лекція 4. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти (2 год.).

Впровадження інклюзивної освіти в США: передумови, нормативно-правове забезпечення, мережа закладів. Досвід впровадження інклюзивної освіти в Італії, Австрії, Бельгії, Нідерландах, Швеції, Німеччини, Норвегії, Фінляндії.

Основні поняття теми: інклюзивна освіта, заклади дошкільної освіти, зарубіжний досвід.

Основна література: 10.

Додаткова література: 1, 2, 5.

Семінар 1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи (2 год.).

Семінар 2. Зміст забезпечення інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві (2 год.).

Семінар 3. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти (2 год.).

Семінар 4. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти (2 год.).

Змістовий модуль 2. Державно-громадське управління інклюзивною освітою

Лекція 1. Управління інклюзивною освітою (2 год.).

Рівні управління інклюзивною освітою (вищий, центральний, обласний, місцевий). Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері інклюзивної освіти. Роль громадських організацій та батьківських об'єднань у розвитку інклюзивної освіти.

Основні поняття теми: управління інклюзивною освітою, державна влада, місцеве самоврядування, громадські організації, заклади освіти.

Основна література: 6, 9, 10.

Додаткова література: 6, 7.

Лекція 2. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами (2 год.).

Комбінована система надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами: заклади ЗСО з інклюзивним навчанням, заклади СО, навчально-реабілітаційні центри. Функції та завдання інклюзивно-ресурсних центрів.

Основні поняття теми: управління інклюзивною освітою, державна влада, місцеве самоврядування, громадські організації, заклади освіти.

Основна література: 1, 2, 3.

Додаткова література: 1, 2.

Семінар 1. Управління інклюзивною освітою та характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами (2 год.).

Семінар 2. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами (2 год.).

Змістовий модуль 3. Дитина з особливими освітніми потребами

Лекція 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП (2 год.).

Основні етапи розвитку дитини. Зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) чинники відхилення у здоров'ї. Зміни та модифікації у вікових періодах розвитку: еволюційні, революційні, ситуаційні. Класифікація психофізичних порушень розвитку. Категорії з ООП та їх характеристика.

Основні поняття теми: етапи розвитку дитини, класифікація, психофізичні порушення.

Основна література: 4, 6, 7, 8.

Додаткова література: 1, 2, 3.

Лекція 2. Індивідуальний підхід та етапи соціалізації дітей з ООП (2 год.).

Сутність поняття «соціалізація дитини з ООП». Основні принципи соціалізації дитини з ООП. Проектування етапів соціалізації дитини з ООП. Роль сім'ї у соціалізації дитини з ООП. Психолого-педагогічні та соціально-економічні умови соціалізації дитини з ООП у закладах освіти.

Основні поняття теми: соціалізація, проектування, умови, заклади освіти.

Основна література: 6, 7, 9.

Додаткова література: 4, 5, 7.

Семінар 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП (4 год.).

Семінар 2. Індивідуальний підхід та етапи соціалізації дітей з ООП (4 год.).

Змістовий модуль 4. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти

Лекція 1. Дизайн інклюзивного освітнього середовища (2 год.).

Дизайн у сфері освіти. Принципи дизайну та особливості його застосування в інклюзивному освітньому середовищі. Облаштування просторово-фізичного інклюзивного освітнього середовища для дітей з ООП. Медіатека та ресурсна кімната.

Основні поняття теми: освітнє середовище, дизайн, інклюзія, діти з ООП, ресурсна кімната.

Основна література: 3, 10.

Додаткова література: 1, 2, 3.

Лекція 2. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами (2 год.).

Основні завдання та функції психолого-педагогічного супроводу. Організація командної роботи психолого-педагогічного супроводу. Асистент вихователя (вчителя) як учасник освітнього процесу. Взаємодія усіх учасників психолого-педагогічного супроводу в освітньому процесі.

Основні поняття теми: завдання, функції, психолого-педагогічний супровід, асистент вихователя (вчителя), освітній процес.

Основна література: 2, 4, 6.

Додаткова література: 6, 7.

Лекція 3. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами (2 год.).

Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП. Етапи виконання індивідуальної програми розвитку. Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма.

Основні поняття теми: індивідуальна навчальна, програма, дитина з ООП, індивідуальний навчальний план

Основна література: 2, 3, 5.

Додаткова література: 1, 2.

Лекція 4. Навчання в інклюзивному освітньому середовищі (2 год.).

Диференційований та індивідуальний підходи у навчанні дітей з ООП. Сутність традиційного інтенсивного навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Стратегії когнітивного навчання в інклюзивному освітньому середовищі.

Основні поняття теми: індивідуальний підхід, діти з ООП, інклюзивне освітнє середовище, стратегія.

Основна література: 2, 6, 7.

Додаткова література: 1, 2.

Лекція 5. Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі (2 год.).

Сутність поняття «додаткові освітні послуги». Види додаткових освітніх послуг та їх мета. Психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги для дітей з ООП.

Основні поняття теми: додаткові освітні послуги, види, корекційно-розвиткові послуги.

Основна література: 8, 10.

Додаткова література: 3, 6.

Семінар 1. Дизайн інклюзивного освітнього середовища (2 год.).

Семінар 2. Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами (2 год.).

Семінар 3. Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами (2 год.).

Семінар 4. Навчання в інклюзивному освітньому середовищі (2 год.).

Семінар 5. Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі (2 год.).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	2	2	2	2	5	5
Відвідування семінарських занять	1	4	4	2	2	4	4	5	5
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-		
Робота на семінарському занятті	10	4	40	2	20	4	40	5	50
Робота на практичному занятті		-	-	-	-	-	-		
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)		-	-	-	-	-	-		
Виконання завдань для самостійної роботи		2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи		1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			83		59		81		95

Максимальна кількість балів: 318
Розрахунок коефіцієнта: $318 : 60 = 5,3$

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання самостійної роботи	Критерії оцінювання		Бали
ЗМ 1. 1.	Проаналізуйте переваги інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами, їхніх батьків, вихователів, суспільства.	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання завдання	2	
		якість виконання	2	
ЗМ 1. 2.	Проаналізуйте основні положення міжнародних документів, які регламентують право на інклюзивну освіту.	креативність	1	5
		своєчасність виконання завдання	2	
		якість виконання	2	
ЗМ 2. 1.	Розробіть модель партнерських відносин між закладом дошкільної освіти та іншими закладами з метою організації інклюзивного освітнього середовища.	своєчасність виконання завдання	1	5
		змістовність	2	
		чіткість та логічність	2	
ЗМ 2. 2	Проаналізуйте динаміку чисельності закладів дошкільної освіти та закладів спеціальної освіти з інклюзивним навчанням впродовж останніх років на прикладі будь-якого регіону.	інформативність	1	5
		повний обсяг виконання завдання	2	
		якість виконання завдання	2	
ЗМ 3. 1.	Охарактеризуйте категорії дітей з особливими освітніми потребами за різними класифікаційними ознаками (у вигляді таблиці).	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання завдання	2	
		якість виконання завдання (наявність класифікаційних ознак)	2	
ЗМ 3. 2.	Спроектуйте етапи соціалізації конкретної дитини з особливими освітніми потребами. Відповідь обґрунтуйте.	своєчасність виконання завдання	1	5
		зв'язність викладу	2	
		компактність	2	
ЗМ 4. 1.	Розгляньте особливості застосування універсального дизайну у сфері освіти. Узагальнення подайте у вигляді таблиці.	своєчасність виконання завдання	1	5
		змістовність	2	
		якість виконання завдання	2	
ЗМ 4. 2.	Наведіть приклади додаткових освітніх послуг відповідно до особливих освітніх потреб дитини.	своєчасність виконання завдання	1	5
		креативний підхід	2	
		наявність ілюстрацій	2	
Максимальна кількість балів				40

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
 МКР 1, МКР 2, МКР 3 та МКР4 передбачає відповіді студентів на 25 питань кожне з яких оцінюється в 1 бал.

№	Форма проведення модульного контролю	Макс. кількість балів	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1. Нормативно-правові основи курсу та управління інклюзивною освітою			
1.	Тест	25	Правильно обраний варіант відповіді (у разі закритого тесту) Правильно вписаний варіант відповіді (у разі відкритого тесту) 1 б. за кожен правильну відповідь.
Змістовий модуль 2. Державно-громадське управління інклюзивною освітою			
1.	Тест	25	Правильно обраний варіант відповіді (у разі закритого тесту) Правильно вписаний варіант відповіді (у разі відкритого тесту) 1 б. за кожен правильну відповідь.
Змістовий модуль 3. Дитина з особливими освітніми потребами			
1.	Тест	25	Правильно обраний варіант відповіді (у разі закритого тесту) Правильно вписаний варіант відповіді (у разі відкритого тесту) 1 б. за кожен правильну відповідь.
Змістовий модуль 4. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти			
1.	Тест	25	Правильно обраний варіант відповіді (у разі закритого тесту) Правильно вписаний варіант відповіді (у разі відкритого тесту) 1 б. за кожен правильну відповідь.

6.4. Формою проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
 Формою контролю є іспит, проводиться за трансферно-рейтинговою системою набору балів під час вивчення дисципліни «Інклюзивна освіта». Розрахунок балів подано у таблиці 6.1. (С.11).

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни «Інклюзивна освіта»

Разом: 120 год., лекції – 26 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота - 26 год., МКР – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль				Змістовий модуль								
	Модуль I. Нормативно-правові основи курсу та управління інклюзивною освітою				Модуль II. Державно-громадське управління інклюзивною освітою		Модуль III. Дитина з особливими освітніми потребами		Змістовий модуль IV. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти				
Кількість балів за модуль	83 бали				59 балів		81 бал		95 балів				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекцій 1 бал	Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи	Зміст забезпечення Інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві	Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти	Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	Управління інклюзивною освітою	Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП	Характеристика мережі освіти для дітей з особливими освітніми потребами	Дизайн інклюзивного освітнього середовища	Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами	Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами	Навчання в інклюзивному освітньому середовищі	Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі
Теми семінарських занять 11 балів	Інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи	Зміст забезпечення Інклюзивної освіти у міжнародних документах та законодавстві	Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти	Зарубіжний досвід інклюзивної освіти	Управління інклюзивною освітою	Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами	Особливості психофізичного розвитку дітей з ООП (4 год.)	Характеристика мережі освіти для дітей з особливими освітніми потребами(4 год.)	Дизайн інклюзивного освітнього середовища	Психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами	Індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами	Навчання в інклюзивному освітньому середовищі	Додаткові освітні послуги в інклюзивному освітньому середовищі
Теми практич. занять 11 балів													
Теми лабор. занять 11 балів													
Самостійна робота	10 балів				10 балів		10 балів		10 балів				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25 балів				Модульна контрольна робота 25 балів		Модульна контрольна робота 25 балів		Модульна контрольна робота 25 балів				
Підсумковий контроль	Іспит												

Максимальна кількість балів: 318

Розрахунок коефіцієнта: $318 : 60 = 5,3$

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова):

Основна (базова):

1. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук, К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с.
2. Компанець Н. М., Луценко І. В., Коваль Л. В. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ. Навчально-методичний посібник. Київ : Видавнича група «Атопол», 2018. 100 с.
3. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Н. З. Софій. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с. Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/273/>
4. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. – К.: «А.С.К.», 2012. – 308 с.
5. Порошенко М. А. *Інклюзивна освіта*: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

Додаткова:

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч.-метод. посібник / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда / За заг. ред. М.Ф. Войцехівського. – Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015 – 172 с.
2. Величко Т. Д. Теорія і технологія соціалізації дитини в умовах дошкільного навчального закладу: навч. посібн. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 206 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2008/1/Velichko%2C%20Tetyana%20Dmytrivna.pdf> (дата звернення 19.03.2020).
3. Воронцова Т.В. Вчимося жити разом: посіб. Для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (початкова школа)/ Т.В. Воронцова, В.С. Пономаренко та ін. – Київ: Видавництво «Алатон», 2016. – 232 с.
4. Гайдукевич С.Е. Средовой поход в инклюзивном образовании / С.Е. Гайдукевич // Инклюзивное образование: состояние, проблемы, перспективы. – Минск: Четырех четверти, 2007. – 34 с.
5. Данілавічюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посібник / Е.А. Данілавічюте, С.В. Литовченко; За заг. ред. А. А. Колупаєвої. – Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 360 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

6. Депплер Д. Переосмислюючи допоміжні послуги спеціалістів в інклюзивних класах / Д. Депплер, Т. Лорман, У. Шарма // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. – 2009. - №3. – С. 9-14.
7. Диференційоване навчання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. / О. М. Таранченко, Ю. М. Найда / За заг. ред. Колупаєвої А. А. – Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 124 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
8. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. – К., 2016. – 68 с. – Режим доступу: http://ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2016/08/n_zaerkova_a_trejtyak_inkl_osvita_vid_a_do_ya.pdf
9. Кайдалова Г. П. Досвід зарубіжних країн у запровадженні інклюзивного навчання в Україні. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал* / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. № 6 (50). С. 108–113
10. Кас'яненко О. М. Формування готовності майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах інклюзії : автореф. дис. ... канд. пед. наук 87 : 13.00.04 / Оксана Миколаївна Кас'яненко ; Терноп. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. Тернопіль, 2018. 20 с.
11. Компанець Н. М., Луценко І. В. Моделювання індивідуального розвитку дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного ДНЗ : Навчально-методичний посібник Київ: 2017. 66 с. URL:<http://lib.iitta.gov.ua/715519/1/1Моделювання%20індивідуального%20розвитку%20.pdf> (дата звернення 25.03.2020).
12. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта від основ до практики: моногр. / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. Київ: Атопол, 2016. – 152 с.
13. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: моногр. / А. А. Колупаєва. – Київ: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.
14. Лапін А. В. Огляд зарубіжного досвіду інклюзивної освіти. URL: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/Рабочий%20стол/ооор_2013_4\(1\)_26.pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/Рабочий%20стол/ооор_2013_4(1)_26.pdf) (дата звернення 02.09.2019).
15. Левченко Л. С. Інклюзивні тенденції сучасної спеціальної освіти в дошкільному навчальному закладі. *Наука і освіта*, №8 2015. С. 75-79. URL:<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5703/1/Levchenko.pdf> (дата звернення 20.03.2020).
16. Лукіна Т., Шошова А. Реалізація державної освітньої політики щодо дітей з особливими освітніми потребами: зарубіжні підходи. URL: http://lib.iitta.gov.ua/714558/1/apdyo_2014_3_23.pdf (дата звернення 02.09.2019).
17. Луценко І. Організаційні та нормативно-правові аспекти запровадження інклюзивної освіти у дошкільних навчальних закладах *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. № 2. С. 44–49.
18. Носенко Ю., Матюх Ж. Зарубіжний досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій в інклюзивній дошкільній

освіті. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32309909.pdf> (дата звернення 02.02.2020).

19. Положення про інклюзивно-ресурсний центр / Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-п> (дата звернення 10.10.2019).

20. Романчук. О. Неповносправна дитина в сім'ї та в суспільстві / О.Романчук. – Львів, 2008. – 334 с.

21. Таранченко О. М. Соціокультурний контекст змін в освіті осіб з особливими потребами в Україні / О. М.Татарченко // Особлива дитини: навчання і виховання. – 2016. - №4(80). – С. 87-96.

22. Стадненко Н. М. Методика діагностики готовності до навчання в школі дітей шестирічного віку / Н. М.Стадненко. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2001. – 20 с.

23. Щодо організації інклюзивного навчання у закладах освіти у 2019-2020 н.р. Інструктивно-методичні рекомендації (Додаток до листа МОН України від 26.06.2019 № 1/9-409. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. № 8. С. 7-12.